

Vår saksbehandler
Jan G. Røed, tlf. +47 33 41 27 86

Dokumentdato
15.04.2021

Deres dato

Vår referanse
2020/3578 RØJA

Deres referanse
Per Gunnar Stavland

Equinor ASA

Forusbeen 50
4035 Stavanger

Samtykke til etablering og bygging av mottaksanlegg for karbondioksid i Øygarden kommune

Vedtak

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gir, med hjemmel i forskrift om håndtering av farlig stoff¹ § 17, Equinor (org.nr. 923609016) samtykke til bygging (samtykke trinn I) av et anlegg for mottak og mellomlagring av karbondioksid (CO₂) knyttet til rørledning for videre transport og deponering av CO₂. Anlegget er lokalisert på (hovedeiendommen) gnr. 240 bnr.190 og gnr. 241 bnr. 180, 194, 195 m.fl. i Øygarden kommune.

Samtykket gis på følgende vilkår:

1. Oppfølging av samtykkets vilkår og virksomhetens plikter etter forskrift om håndtering av farlig stoff og annet regelverk fastsatt i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven skal fremkomme av virksomhetens internkontrollsystem, jf. forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
2. Anlegget skal være utformet og plassert som vist i mottatt dokumentasjon. Eventuelle vesentlige endringer som følge av detaljprosjekteringen av anlegget skal forelegges DSB.
3. Før oppstart og ordinær drift av anlegget skal det innhentes samtykke (samtykke trinn II) fra DSB. Søknad om samtykke til oppstart og ordinær drift av anlegget skal dokumentere:
 - a. at anlegget er mekanisk ferdigstilt og uttestet
 - b. at kontroller etter forskrift 10.oktober 2017 nr. 1631 om trykkpåkjent utstyr og forskrift om håndtering av farlig stoff § 9 er utført.
 - c. nødavstengningsfilosofien for anlegget, inkl. beskrivelser av funksjoner og systemer som sikrer at anlegget automatisk stenger ned til sikker tilstand ved feil eller svikt i kommunikasjonen mellom anlegget og kontrollrommet på Sturanlegget.
 - d. hvordan anlegget skal bemannes og organiseres med hensyn til drift, vedlikehold og beredskap
 - e. at nødvendige driftsforberedelser er gjennomført
 - f. at forutsetninger i totalrisikoanalysen for anlegget er oppfylt
 - g. at beredskapsplan foreligger og at denne er samordnet med offentlige beredskapsplaner, samt at beredskapen er øvet

Søknaden gjelder et nytt anlegg for mottak fra skip og mellomlagring av CO₂, knyttet til transportrørledning for videre deponering av CO₂ under havbunnen. Anlegget består av bygninger og anlegg for mottak fra skip og mellomlagring på tanker, med tilhørende utstyr og rørsystem fram til

¹ Forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen

transportrørledning. Anlegget er avgrenset fra og med lossearmer på kai til og med nødavstengningsventil mot transportrørledningen. CO₂ lagres i flytende tilstand på 12 lagertanker med samlet volum 8250 m³. Søknaden er datert november 2020, og består av følgende dokumenter:

- Søknad til DSB om samtykke for Northern Lights mottaksanlegg for CO₂ (hoveddokument)
- Vedlegg 1 Oppdatert Hazid
- Vedlegg 2 Sammendragsrapport totalrisikoanalyse
- Vedlegg 3 Totalrisikoanalyse (TRA) og beredskapsanalyse inkludert hovedrapport og vedlegg 3A, 3B, og 3C
- Vedlegg 4 Sikkerhetsstrategi for Northern Lights mottaksanlegg
- Vedlegg 5 Beredskapsplan Northern Lights
- Vedlegg 6 Performance Standards for safety systems and barriers for Northern Lights Onshore
- Vedlegg 7 Process Safety Requirements for Northern Lights Onshore
- Vedlegg 8 Prosessflytdiagram for mottaksanlegget
- Vedlegg 9 Situasjonsplan (9A og 9B)

Regelverk

DSB har i brev datert 04.01.2019 til Equinor – Northern Lights fattet vedtak om krav til samtykke etter forskrift om håndtering av farlig stoff § 17 fjerde ledd. Vedtaket er begrunnet i brevet, hvor det blant annet vises til at:

CO₂ under trykk faller inn under definisjonen av trykksatt stoff, som er regulert i forskrift om håndtering av farlig stoff. Trykksatt stoff omfatter alle væsker og gasser under trykk som ikke er brannfarlige, eksplosjonsfarlige eller reaksjonsfarlige stoffer. Dette vil kunne omfatte et stort antall stoffer, selv om stoffet i seg selv ikke representerer en særlig risiko. Det er altså risikoen forbundet med selve trykket som er det primære grunnlaget for reguleringen, men lovens formulering «fare ved ukontrollerte utslipp» indikerer at det også skal ses hen til stoffenes øvrige farlige egenskaper.

Selv om CO₂ verken er klassifisert som brannfarlig, eksplosjonsfarlig eller giftig, vil den være farlig (dødelig) i høye konsentrasjoner. Lagring av store mengder flytende CO₂ vil representere en mulighet for eksponering av høye konsentrasjoner og derfor er det viktig at denne faren blir regulert, ut i fra bl.a. sikkerheten til omgivelsene og tredjeperson.

Det planlagte anlegget i Øygarden er i utgangspunktet ikke omfattet av krav om samtykke, men DSB vurderer på bakgrunn av fremlagte opplysninger om mengder og driftsbetingelser for håndteringen av CO₂, at tiltaket er av en slik karakter at det skal innhente samtykke. DSB har vektlagt at håndteringen av farlig stoff på anlegget potensielt kan medføre risiko for omgivelsene rundt anlegget.

Høring

Brann- og eksplosjonsvernloven § 24 stiller krav om innhenting av uttalelser om lokalisering og planlagte beredskaps- og sikkerhetstiltak fra befolkningen rundt planlagt virksomhet som utgjør en storulykkerisiko.

Samtykkesøknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn på DSBs nettsider forut for kunngjøring i Vestnytt og Bergens Tidene 08.12.2020, med kunngjøring også 22.12.2020 i de samme avisene. I tillegg ble 16 virksomheter og myndigheter, derav Øygarden kommune og Øygarden brann og redning, direkte tilskrevet om samtykkesøknaden. Frist for å gi uttalelse til samtykkesøknaden ble satt til 01.02.2021. I høringsbrevet som ble sendt til berørte myndigheter oppfordret DSB høringsinstansene om å komme med

begrunnede synspunkter på forhold av betydning for behandling av samtykkesøknaden. Høringsinstansene ble bedt om å gi opplysninger om eventuelle forhold av betydning for saksbehandlingen som ikke er belyst i tilstrekkelig grad i søknaden. DSB har mottatt fem høringsuttalelser:

- Miljødirektoratet og NVE har gitt tilbakemelding om at de ikke har kommentarer/merknader til søknaden.
- Bergen Havn IKS har ingen merknader utover det som framkommer av deres vedtak av 30.07.2020 vedrørende tillatelse til etablering av kai og utfylling i sjø ved mottaksanlegget.
- Statens vegvesen forutsetter at eventuell spesialtransport langs riksveinettet i forbindelse med oppføring av mottaksanlegget, blir utført i henhold til gjeldene regelverk for spesialtransport, og at forhold til fylkesvegnettet avklares med Vestland fylkeskommune.
- Gasnor har i sin uttalelse - med utgangspunkt i deres LNG-anlegg i Energigassparken – gitt kommentarer knyttet til varsling ved hendelser, støyforhold, strømforsyning og vurdering av eventuelle dominoeffekter mellom anleggene.

For øvrig har Petroleumstilsynet i e-post datert 07.04.2021 uttalt at de ikke har kommentarer til søknaden.

Vurdering av høringsinnspillene

Statens vegvesens merknader til søknaden:

1. *Statens vegvesen forutsetter at eventuell spesialtransport langs riksveinettet i forbindelse med oppføring av mottaksanlegget, blir utført i henhold til gjeldende regelverk for spesialtransport.*
2. *Vi forutsetter avklaringer i forhold til fylkesvegnettet avklares med Vestland fylkeskommune.*

DSB har forelagt uttalelsen fra Statens vegvesen for Northern Lights som har gitt har gitt følgende tilbakemelding:

Til punkt 1: Prosjektets strategi for transport av lagertanker levering via sjøveien. Det betyr at pr i dag er ikke levering via vegnettet et alternativ.

Til punkt 2: Prosjektet er i dialog med Vestland fylkeskommune i samband med etablering av nytt avkjøringsfelt til Naturgassparken samt som høringspart i samband med reguleringsplan og byggesak, der dette er relevant.

Gasnors merknader til søknaden:

1. *Gasnor forventer at deteksjonsanlegget ved mottaksanlegget vil være robust, og at Gasnor blir varslet ved hendelser selv om anlegget er ubemannet, samt at lyd- og lysvarsling blir vurdert som en del av varslingsystemet.*
2. *Gasnor har godkjenning for en støysone rundt LNG-anlegget på Kollsnes, og forutsetter at denne støysonen ikke påvirkes av Northern Lights-anlegget.*
3. *Gasnor forutsetter også at strømtilførselen til Northern Lights-anlegget ikke påvirker Gasnors LNG-anlegg negativt.*
4. *Hvordan er eventuelle dominoeffekter mellom Gasnor LNG-anlegg og CO2-anlegg ivaretatt i TRAen som er utarbeidet?*

DSB har forelagt uttalelsen fra Gasnor for Northern Lights. På bakgrunn av tilbakemeldingen fra Northern Lights har DSB sendt brev til Gasnor. Her gjengis tilbakemeldingen som er gitt til punktene 1 og 4. I brevet er det også gitt tilbakemelding på de øvrige punktene men de er ikke gjengitt her, da de ikke gjelder sikkerhetsmessige forhold som er vurdert i samtykkebehandlingen. Utdrag fra brev fra DSB til Gasnor datert 04.03.2021:

I forhold til design av anlegget, så vil det ved bekreftet deteksjon bli utløst lydalarm i anlegget samt gitt varsling til nabobedrifter pr telefon. Dette vil bli lagt inn i beredskapsplanen.

Til det siste punktet (punkt 4) viser Northern Lights til at bestemmelsene om dominoeffekt i storulykkesforskriften ikke kommer til anvendelse, i og med at mottaksanlegget for CO₂ ikke er omfattet av denne forskriften. Til dette vil DSB legge til en henvisning til krav i forskrift om håndtering av farlig stoff § 18 som sier at nabovirksomheter som hver for seg håndterer farlig stoff og der en hendelse kan få konsekvens for nabovirksomhet, skal utveksle informasjon og samordne tiltak slik at sikkerheten blir ivaretatt. Når det gjelder plasseringen av mottaksanlegget sett i forhold til Gassnors produksjonsanlegg for LNG vurderer vi denne som akseptabel. Vi har da lagt til grunn kriterier og prinsipper i DSBs temarapport om sikkerheten rundt anlegg som håndterer brannfarlige, reaksjonsfarlige, trykksatte og eksplosjonsfarlige stoffer. For øvrig viser vi til at det er etablert hensynssoner i gjeldende reguleringsplaner, både for mottaksanlegget til Northern Lights og for anlegget til Gasnor. Hensynssonene er etablert for å ivareta behovet for forsvarlig avstand til og mellom virksomheter som håndterer farlig stoff i Energigassparken.

Med hensyn til videre beredskapsplanlegging har Northern Lights skissert følgende:

- Oppdatering av TRA planlegges utført i løpet av 2021.*
- Oppdatering av beredskapsanalyse planlegges i løpet av 2022, etter at oppdatert TRA er ferdigstilt. Øygarden brann og redning vil inviteres inn i prosessen.*
- Etter beredskapsanalysen vil Øygarden brann og redning, DSB og relevante naboer bli invitert til møte eller workshop der beredskapsanalysen og samarbeide virksomhetene imellom er tema.*
- I etterkant planlegges beredskapsplanen oppdatert, kommunisert og forankret.*
- Samarbeidsavtale med relevante naboer om beredskapsrutiner planlegges etablert i 2023.*

Vi oppfordrer Gasnor til å fremme eventuell nærmere informasjon i tilknytning til sin virksomhet som er relevant i den videre beredskapsplanleggingen.

Vurderinger

Ved behandling av samtykkesøknaden er det lagt særlig vekt på vurdering av risiko knyttet til håndtering av farlig stoff, herunder risiko for 3. person, samt anleggets tekniske utførelse, sikkerhetstiltak og planlagte beredskapstiltak. Adkomstvei, bygninger, kai, interne kjøreveier, inngjerding og porter framgår av situasjonsplanen, se søknadens vedlegg 9.

Totalrisikoanalysen, se søknadens vedlegg 3a, dokumenterer at individuell risiko i området rundt anlegget vil være i henhold til akseptkriteriene i temarapport 13: Sikkerheten rundt anlegg som håndterer brannfarlige, reaksjonsfarlige, trykksatte og eksplosjonsfarlige stoffer, utgitt av DSB. For øvrig er det etablert hensynssoner i reguleringsplan for Northern Lights, Planid 125920180001 i Øygarden kommune.

I tilknytning til søknadsbehandlingen har det vært avholdt et møte 09.02.2021 der Northern Lights har orientert DSB nærmere om operasjonelle og beredskapsmessige forhold samt systemer for prosessikring og nødavstengning. I tillegg har det vært et felles møte for Petroleumsstilsynet og DSB 13.01.2021 der Northern Lights orienterte om operasjon, prosessikring og nødavstengning av mottaksanlegget, relatert til eksport av CO₂ og transport i rørledning.

Med utgangspunkt i innsendt dokumentasjon finner DSB at risikoen knyttet til anlegget kan aksepteres og at hensynet til tredjeperson er tilfredsstillende ivaretatt. Ingen av høringsinnspillene har innhold som tilsier at samtykke ikke bør gis.

Anlegget er planlagt ferdigstilt og klart for oppstart i 2024. På bakgrunn av at anlegget er planlagt tatt i bruk relativt lang tid etter at søknad om samtykke er mottatt og behandlet, er det stillet vilkår om at det før det tas farlig stoff inn på anlegget skal innhentes samtykke (samtykke trinn II) fra DSB, jf. vilkår nr. 3.

Samtykket kan trekkes tilbake ved følgende forhold:

- Når det er gitt uriktige eller mangelfulle opplysninger av vesentlig betydning for tildeling av samtykket.
- Når samtykket blir benyttet på en måte som er i strid med lov, forskrift eller fattede vedtak.
- Når forhold av sikkerhetsmessig betydning på stedet har endret seg vesentlig etter at samtykket ble gitt.
- Når sikkerhetsmessige krav som ble stilt da samtykket ble gitt, på noe vesentlig punkt ikke lenger anses for å svare til de krav som bør stilles.

Dersom håndteringen av farlig stoff ikke påbegynnes innen fire år fra den dato samtykket er gitt, faller samtykket bort. Dersom virksomheten overdras, må nytt samtykke innhentes av ny eier.

Klagerett

Vedtaket kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 41 første ledd. Etter forvaltningsloven § 29 er klagefristen 3 uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage sendes DSB. For øvrig vises til forvaltningsloven kapitel VI om klage og omgjøring.

Vedtaket blir offentliggjort gjennom publisering på dsb.no.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Kjemikaliesikkerhet

Brit Skadberg
seksjonssjef

Jan G. Røed
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.